

F E L Â H

İÇİNDEKİLER

Felâh; Anlam ve Mâhiyeti.....	2
Kur'an'da Felâh.....	3
Hadislerde Felâh.....	5
Felâhın Yolu: İman ve Sâlih Amel	6
Namaza Çağrı: Haydin Felâha!	6
Konu ile İlgili Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar	9

"Onlar, Rablerinden bir hidâyet üzeredirler ve felâha ulaşmış olanlar (kurtuluşa ermişler) ancak onlardır." (2/Bakara, 5)

Felâh; Anlam ve Mâhiyeti

Arapça'da "yarmak, tarlayı sürmek" manasına gelen "f-l-h" kökünden türeyen felâh, zafer, necat, halas ve fevz kelimeleriyle eş anlamlı kabul edilir. Sözlükte "yarmak, arzu edilen şeyleri elde etme, istenmeyen şeylerden kurtulma, gayeye ulaşmak, hayır, nimet, refah ve saadet içinde bulunma" gibi manalar taşır. Felâh kelimesinin yarmak anlamından dolayı, çiftçiye fellah; alt dudağı yarık olan kimseye de eflah adı verilmiştir. Felâh, bir terim olarak; kişinin dinî ve ahlakî yükümlülüklerini yerine getirmesinin sonucunda dünyada elde edeceği başarı ve mutlulukla, âhirette ulaşacağı ebedî kurtuluş ve saadeti ifade eder.

İnsanın böyle bir sonuca ulaşabilmesinin, karşısına çıkan bütün engelleri aşması şartına bağlı olduğu dikkate alınırsa, felâhın sözlük anlamı ile terim anlamı arasındaki bağlantı anlaşılır. Felâh; önündeki engeli yarıp, kendini kurtarmak ve istediğine ermek, yani zafer bulmaya denir. Para, kadın, makam, şöhret gibi engelleri aşanlar, dünyada devlete; âhirette cennete ulaşırlar. Ezanda geçen "hayye ale'l-felâh" (Haydi kurtuluşa!) ifadesindeki felah, kurtuluşa yönelmek anlamındadır. Aynı kökten gelen iflah, bir şeyi elde etmek, arzu edilen şeye ulaşmak, çalışmada başarılı olmak gibi anlamlar ifade eder.

Râgıb El-İsfahanî, felâhı, dünyevî ve uhrevî olmak üzere ikiye ayırdıktan sonra, birincisini dünya hayatını güzelleştiren uzun ömür, zenginlik, şeref ve bunların kazandırdığı mutluluk olarak yorumlamış, uhrevî saadeti de şu dört şeyle özetlemiştir: Ölümsüz bir ömür, hiçbir ihtiyaç unsuru taşımayan zenginlik, zillet şaibesinden arınmış bir şeref ve cehil karanlıkla-rından kurtulmuş bir ilim.

Orucun gün boyu rahat bir şekilde tutulmasını sağladığı için sahur yemeğine (Müsned, IV/ 272); ayrıca ezan ve kamette geçtiği üzere hayrın bekasına ve ebedî kurtuluşa vesile olması dolayısıyla cemaatle kılınan namaza da felah denmiştir (Müslim, Salât 6, 12; Tirmizî, Salât 149; Nesai, Ezan 3, 5). Kelimenin sadece günlük başarıyı (20/Tâhâ, 64) ve kişinin tedavi sonrasında hastalıktan iyileşmesini (Müsned, IV/427, 430; Ebû Dâvud, Tıb 7) ifade eden bazı kullanımları-na da rastlanmaktadır. (1)

Firavun, komutanlarına ve ilim adamlarına *"bütün tuzaklarınızı, planlarınızı toplayın, sonra saf saf gelin. Bugün yüce olan, felâha (kurtuluşa) erecektir"* (20/Tâhâ, 64), diyerek o da Musa (a.s.) engelini aşmak ister, ama aşamaz ve denizin derinliklerinde boğulur.

Kur'an'da Felâh

Felâh ve türevleri, Kur'an'da kırk yerde geçer. Felâhın zıddı olan hüsrân ve türevleri ise 65 yerde tekrar edilir. Felâhtan türetilen ve "felâha ulaşan, ebedî saadete eren" anlamına gelen "müflih" kelimesi, Kur'an-ı Kerim'de çoğul şekliyle "müflihûn" bir övgü ifadesi olarak sadece mü'minler hakkında kullanılmaktadır. Kur'an terminolojisinde genellikle, âhiret hayatında cehennemden kurtulup cennete girmeyi ve Allah'ın rızasını elde etmeyi ifade eden felah (23/Mü'minûn, 1; 58/Mücadele, 22), 2/Bakara suresi 2-5. âyetlerinde, dünya hayatını gayba iman edip namaz kılmak, kendilerine ihsan edilen nimetlerden başkalarını da faydalandırmak, peygamberlere gönderilen kitaplara ve âhiret gününe kesinlikle inanmak suretiyle geçirenlere vaad edilmektedir.

Kur'an-ı Kerim, Allah'a iftira edenlerin, kâfirlerin, zalimlerin, mücrimlerin, sihirbazların felaha kavuşmayacaklarını beyan eder (bkz. 6/En'âm, 21, 131; 10/Yûnus, 77; 12/Yusuf, 23; 20/Tâhâ, 69; 40/Mü'minun, 117; 28/Kasas, 37, 82; 10/Yûnus, 69; 16/Nahl, 116). Buna karşılık Kur'an-ı Kerim, mü'minlerin, namazlarını huşû ile kılanların, sabırlı olanların, takva sahibi kimselerin, cimrilikten sakınanların, nefislerini tezkiye edenlerin, Allah'ı samimiyetle ananların felaha (kurtuluşa) ereceklerini de açıklar (bkz. 23/Mü'minûn, 1; 87/A'lâ, 14; 91/Şems, 9; 2/Bakara, 189; 5/Mâide, 100; 22/Hacc, 77; 62/Cum'a, 10; 59/Haşır, 9; 64/Teğâbün, 16).

Gerçekten mü'minler felaha (kurtuluşa) ermiştir; Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler; Onlar ki, boş ve faydasız şeylerden yüz çevirirler; Onlar ki, zekâtı verirler; Ve onlar ki, iffetlerini korurlar; Ancak eşleri ve ellerinin sahip olduğu

(câriyeleri) hariç. (Bunlarla ilişkilerden dolayı) kınanmış değillerdir. Şu halde, kim bunun ötesine gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir. Yine onlar (o mü'minler) ki, emanetlerine ve ahidlerine riâyet ederler; Ve onlar ki, namazlarına devam ederler. İşte, asıl bunlar vâris olacaklardır; Firdevs (cennetin)e vâris olan bu kimseler, orada ebedî kalıcıdırlar." (23/Mü'min3un, 1-11)

"Sizden, hayra çağırان, iyiliği emredip kötülüğü men eden bir topluluk bulunsun. İşte onlar, felaha (kurtuluşa) erenlerdir. (3/Âl-i İmran, 104)

"Ey iman edenler! Kat kat arttırılmış olarak faiz yemeyin. Allah'tan sakının ki felaha (kurtuluşa) eresiniz." (3/Âl-i İmran, 130)

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki felaha (kurtuluşa) eresiniz." (5/Mâide, 90)

"Yalan sözlerle Allah'a iftira edenden veya O'nun âyetlerini yalanlayandan daha zalim kimdir? Şüphe yok ki, zalimler felaha (kurtuluşa) ermezler." (6/En'âm, 21)

"De ki: Ey kavmim! Elinizden geleni yapın! Ben de yapacağım! Yurdun (dünyanın) sonunun kimin lehine olduğunu yakında bileceksiniz. Gerçek şu ki, zalimler iflah olmazlar." (6/En'âm, 135)

"O Peygamber'e iman edip O'na saygı gösteren, O'na yardım eden ve O'nunla birlikte gönderilen nûr'a (Kur'an'a) uyanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır." (7/A'râf, 157)

"Evinde bulunduğu kadın, onun nefsinden murat almak istedi, kapıları iyice kapattı ve 'Haydi gel!' dedi. O da '(Hâşâ), Allah'a sığınırım! Zira kocanız benim velinimetimdir, bana güzel davrandı. Gerçek şu ki, zalimler iflah olmaz.' dedi." (12/Yusuf, 23)

"Peygamber ve onunla beraber iman edenler, mallarıyla, canlarıyla cihad ettiler. İşte bütün hayırlar onlarındır ve onlar felaha (kurtuluşa) erenlerin kendileridir." (9/Tevbe, 88)

"Ey iman edenler! Rükû edin; secdeye kapanın; Rabbinize ibadet edin; hayır işleyin ki felaha (kurtuluşa) eresiniz." (22/Hacc, 77)

"...Ey mü'minler! Hep birden Allah'a tevbe edin ki, felaha (kurtuluşa) eresiniz." (24/Nur, 31)

"Aralarında hüküm vermesi için Allah'a ve Rasûlüne davet edildiklerinde, mü'minlerin sözü ancak "işittik ve itaat ettik" demeleridir. İşte asıl bunlar, felaha (kurtuluşa) erenlerdir." (24/Nur, 51)

"Allah'a ve âhiret gününe iman eden bir toplumun -babaları, oğulları, kardeşleri, yahut akrabaları da olsa- Allah'a ve Rasûlü'ne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin. İşte onların kalbine Allah, iman yazmış ve katından bir ruh ile onları desteklemiştir. Onları içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacak, orada ebedî kalacaklardır. Allah, onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. İşte onlar, hizbullah (Allah'ın tarafında olanlar)dır. İyi bilin ki, felaha (kurtuluşa) erecekler de sadece hizbullah (Allah'ın tarafında olanlar)dır." (58/Mücadele, 22)

"Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar felaha (kurtuluşa) erenlerdir." (59/Haşr, 9)

"Temizlenen, Rabbinin adını anıp O'na kulluk eden, namaz kılan kimse kuşkusuz felaha (kurtuluşa) ermiştir." (87/A'lâ, 14-15)

"...Nefsini kötülüklerden arındıran felaha (kurtuluşa) ermiş, onu kötülüklerle gömen de ziyan etmiştir." (91/Şems, 9-10)

Hadislerde Felâh

Hadislerde felah, genellikle "Allah'ın affına ve afiyete mazhar olma, O'nun rızasını elde etme" şeklinde tanımlanmış (Müsned, I/ 257, III/ 127); Allah'ın birliğine inanıp şirkten uzak duran (Müsned, III/ 492, IV/ 341), Hz. Peygamber'in yolundan giden ve fitneden uzak kalabilen mü'minlerin felaha erecekleri müjdelenmiştir.

İslâmiyet, samimi bir imana sahip olunması yanında, inanılan her güzel ve faydalı işin hayata geçirilmesine de önem vermekte, dünya ve âhiret saadetine iman ve amel-i salih uyumuna bağlı olduğunu kabul etmektedir. Yani, amel-i salih olmadan gerçek anlamda imanın olmayacağı belirtilmiştir. Dinin ve dindar olmanın amacı, samimi bir imanla birlikte ibadet şekilleri, ahlak kuralları ve insanlar arası münasebetlere dair dinin sunduğu pratikleri uygulamak suretiyle fert ve toplum hayatının huzurunu sağlamak ve ebedî hayatın mutluluğuna ulaşmaktır.

Zemahşeri, Bakara suresinin beşinci âyetinde geçen "müflihun" kelimesini açıklarken şöyle der: Müflih, gayesine ulaşan kişi demektir. Sanki bu kişi için bütün başarı yolları açılmış ve önünde hiçbir engel kalmamıştır. F-l-h, aslında yarmak ve

açmak anlamındadır. Felaha eren kişi, bir çeşit zafer ve başarı yollarını yarıyor, gayeye giden yol, âdeta ona açılıyor demektir.

Felâhın Yolu: İman ve Sâlih Amel

Bakara sûresi, 1-5. âyetlerde hidâyet ve ona bağlı olarak felah (kurtuluş), gaybe iman, namazı ikame ve her imkânla infak etme şartlarına bağlanmıştır. Dolayısıyla, iman ve salih amel olmaksızın kurtuluş mümkün değildir. İman ve salih amel olmadan kurtuluşun olmadığı gerçeği, felah kelimesinin zıddı olan “husran”la ifade edilerek Asr suresinde de belirtilir: “*Asra yemin olsun ki, insan gerçekten husran (ziyan) içindedir. Bundan, ancak iman edip salih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.*” (103/Asr, 1-3)

Hâlıkın nâ mütenâhi adı var, en başı “Hak”
Ne büyük şey, kul için, hakkı tutup kaldırmak.
Hani ashab-ı kiram ayrılalım derlerken
Mutlaka sure-i ve’l-asr’ı okurmuş bu neden?
Çünkü meknun o büyük surede esrar-ı **felâh**
Başta iman-ı hakiki geliyor, sonra salâh;
Sonra hak, sonra sebat: İşte kuzum insanlık;
Dördü birleşti mi, yoktur sana **hüsran** artık.
(Mehmed Âkif Ersoy)

İman etmek, felaha ermektir. İmansız insan, cehennemde rahat arayan gibi kurtuluşu boşuna aramaktadır. İman, fitratımızda olduğu için, onu sahip olduğu yere yerleştirmeyen insan, önce kendine zulmetmektedir. Huzursuz gönlünü boş şeylerle avutmaya çalışmakta, ama gerçek felahı ve mutluluğu bir türlü yakalayamamaktadır.

Namaza Çağrı: Haydin Felâha!

Namaza davet edilirken, günde beş kez “haydin felaha!” diye çağırıyoruz. Yine kamet getirirken, cemaatle namazın felah olduğunu tekrar vurguluyoruz. Cemaat, kardeşlik bağlarını güçlendirerek huzur ve felahı İslâm toplumuna yayar. Felah’ın dünya ve âhireti kapsayan kurtuluş anlamına geldiğini bilen namaz düşmanları, ezanı Türkçeleştirirken “felah” kelimesini niye Türkçeye tercüme edip “haydin kurtuluş!” dedirtmediler de “haydin felaha!” dedirttiler? İnsanımız, oynanan oyunun arka planını felah kavramından yola çıkarak bile anlayabilir.

Evet, namazı ikame felâhtır, kurtuluştur. Namazda en büyük felah, gönle gelmektedir. Evrenin sonsuz güzelliklerine açıldığı halde, dünyanın kısır çekişmeleri ve bitmeyen bunalımları arasında daralan gönül, ancak namazda Allah'ın huzurunda felah bulur. Dünya telaşları, hele yaşanan yer İslâm yurdu değil, tağuti düzenlerin ve onların sürüleştirdiği kalabalıkların oluşturduğu çevre ise, kalbi öyle yıpratır ki; her şey onu mutsuz kılar, fıtratındaki güzellikleri aynalarda göremeyince devamlı olarak sıkılır.

Birçoklarının farkında olmadan “içim sıkılıyor”, “beni hiçbir şey sevindirmiyor” diye ifade ettiği sıkıntı ve huzursuzlukların tümü, gönlün sonu gelmez mutsuzluklarıdır. İnsan, namaz kılarak Rabbına hamd ü sena ve zikir ettikçe, gönül ilahi güzelliği hisseder, sonsuz bir mutluluğa kavuşur. “*Dikkat edin, bilin ki, ancak Allah'ın zikriyle kalpler mutmain olur, (tatmin olup, huzura kavuşur).*” (13/Ra'd, 28)

İnfak'ın felaha ulaştırmasına gelince; İnfak kadar felaha ermeyi, mutlu olmayı çabucak gösteren bir ibadet yoktur. İnfakın hangi cinsini yaparsanız yapın, o anda mutlu olduğunuzu hissedersiniz. Çünkü infak, nefsin en çirkin yanını eriten bir ilaçtır. İnsanın mutsuzluğunun temel sebeplerinden biri hasettir. Halbuki, infak ibadeti her şekil ve her hali ile hasedi yok eden hikmete sahiptir. Nefsin hasedi infak sayesinde geçici de olsa bir an kaybolur.

O zaman, gönül penceresi netleşir ve felah dediğimiz sonsuz mutluluk huzuru gelir. İnfakla ilgili kıssaları ve olayları dinlerken olsun, kendimiz infak ederken olsun, yüce duyguların coşkunluğu ve belki de bu sırada gözümüzde beliren gözyaşı, gönül kapısının açıldığının işaretidir.

Felahta önemli bir hikmet de; bizdeki her nimette, mü'min kardeşlerimizin, hatta bütün insanların hissesi bulunmasındandır. Yani biz, infak edince, kaçınılmaz bir borçtan kurtulmanın rahatlığına kavuşuyoruz ki, bu da felah ve mutluluktur. Bir toplumda infakın gereği gibi yapılması, o toplumdaki tüm kırgınlıkları, çatışmaları kaldıracığı için, sosyal bir felah yaşanır. Belki bu felahı hissedemediğimiz durumlar olur; ancak, bir toplumdan infak kalkınca o toplumda kavga ve mutsuzluk başlar. İnsanları güler yüzlü, tatlı sözlü, zekatı-sadakası verilmiş îtası (hayır ve bağışları) yapılmış bir toplumda felah duygusunu gözle görüp hissetmemek mümkün müdür?

Gaybe iman, namazı ikame ve infak; takva sahiplerinin temel özellikleri ve hidâyette olmanın belirtisidir. Kur'an, bu temel özelliklere sahip insanlara sırat-ı müstakime, dosdoğru yola hidâyet (kılavuzluk) eder. Yalnız, unutulmamalıdır ki, bu temel esaslar, benzerlerini de içine alan prototip özelliklerdir. Gaybe iman, bütün iman edilmesi, yani kabul ve reddedilmesi gerekli itikadî esasları içerir.

Namazı ikame, kul ile Rabbi arasındaki her çeşit ilişki ve ibadeti, kulun Allah'a karşı tüm görevlerini kapsar.

İnfak ise, kişinin diğer insanlara, hatta tüm yaratıklara karşı görevlerini içeren her çeşit sorumluluğu kapsamına alır. Dolayısıyla bu üç özellik, hidâyet ve takvanın, hatta tüm Kur'anî emir ve görevlerin kuşatıcısı, müslümanın temel vasıflarıdır. Kimde bu özellikler var ise, ona Kur'an, sırat-ı müstakime hidâyet (kılavuzluk) eder; o kimse takva sahibi, yani muttakidir; o hidâyet üzeredir; o felaha ermiş, dünya ve âhiret mutluluğuna sahip kurtulmuş insandır.

Gayba iman, namazı ikame ve infak özelliklerine sahip olmayan kimse ise hüsrân (zarar ve ziyan)dadır, felaha (kurtuluşa) eremez. Namazın dosdoğru kılınması ve toplumsal görevler; tüm salih amelleri zımnen de olsa kapsadığı için salih amel adıyla da belirtilir. Bu üç özellik, Kur'an'da sık sık *“iman eden ve amel-i salih işleyen”* şeklinde ifade edilir.

İnsanın yapısını teşkil eden temel unsurlar vardır: Nefs, beden, ruh ve kalp (gönül). Bunların tümüyle huzurlu olması, âhenkli çalışması mutlak mutluluğu temsil eder ki; buna felâh deriz. Bedenin âhengi için önemli şartların başında streslerden uzak kalma, iyi bir kan dolaşımına olan ihtiyaç başta gelir. Eklemlerimizin sağlıklı olması, hem hormonal sistemin, hem de organlarımızın alkol, dengesiz ve fazla beslenme gibi aşırılıktan uzak kalması gerekir. Gaybe iman, namaz ve ona bağlı abdesti düşünelim. Bu formülden daha huzur verici, dolayısıyla bedene felah verici bir formül var mıdır? Ve bu huzur, ancak ilahî hidâyetin lufu değil midir?

Ruhun mutluluğu ve uyumu için ne lazım? Ruh, kendi yurdundan koparılıp beden kafesine hapsolunmuş çileli bir garibe benzer. Ona huzur ve felah ancak yakîne ulaşmış bir iman sırrıyla verilebilir. Bu da takvadan gelişen hidâyetle, namaz ve infakla mümkündür. Nefsin huzur ve mutluluğuna gelince: Nefis, sonsuz şüpheler ve doymaz ihtiraslar içinde kendi kendini kahreden, perişan eden, bedeni de bu tehlikelere sürükleyen bir zavallıdır. Onun da bir tek huzur ve mutluluk çaresi vardır: Gaybe iman, namaz ve infaktan kurulu hidâyet reçetesi. Nefs, gaybe iman sırrı içinde şüphelerden kurtulursa, kendini putlaştırmanın; bundan doğan bunalımlarının tümünden ancak namaz sayesinde kurtulur. Bitmez ihtirasları ise ancak infak kimyasında erir.

Böylece çözümü en zor olan nefsin mutsuzlukları ancak hidâyet sırrı ile yok olur. Bu yüzden namaza çağrılırken aynı zamanda felaha çağırılırız. Kalbin huzur ve felahına gelince: Kalp, güzellikleri sezmek; onları sevmek, onları yaşamak için yaratılmış bir uzvumuzdur. Onun için kalbin huzuru ancak güzelliği seyrederek ve sevgisini dile getirerek sağlanabilir. Kalp, namazla güzelliği seyreder ve infakla

sevgisini dile getirebilir. Kalbin bu özelliği, hidâyet ve felaha karşı doyulmaz bir yaratılıştadır.

Birçok konuya yaklaşmak için, onun zıddını bilmek de bir metoddur. Felahın tersi hüsrandır. Özellikle felah yoksa mutlaka az çok hüsrandır. Şimdi, insanlara, topluma bakalım; hüsrân manzarasından başka ne görebiliriz? Asr suresinde ifade edildiği gibi, tüm insanlar hüsrandır. İman edenler (Gaybe iman edenler), salih amel işleyenler (namaz kılan ve infak edenler), hakkı ve sabrı tavsiye edenler (özellikle sözleriyle infak edenler) hüsranda değillerdir; çünkü onlar felah bulmuşlardır. İnsanın önünde iki seçenek vardır: Ya bu üç ilkeye uyar ve felaha (kurtuluşa) erer; ya da hüsrânın pençesinde perişan olur. (2)

-
- 1- İslâm Ansiklopedisi, T. Diyanet Vakfı Y. c. 12, s. 300-301
 - 2- H. Nurbaki, Bakara Sûresi Yorumu, s. 75-77

Felah'la İlgili Âyet-i Kerimeler

FELAH: Bakara, 1, 5; 189; Al-i İmran, 104, 130, 200; Maide, 35, 90, 100; En'am, 21, 135; A'raf, 8, 69, 157; Enfal, 45; Tevbe, 88; Yunus, 17, 69, 77; Yusuf, 23; Nahl, 116; Tâhâ, 64, 69; Hacc, 77; Mü'minun, 1-11, 102, 117; Kasas, 37, 67, 82; Nur, 31, 51; Rum, 38; Lokman, 5; Mücadele, 22; Haşr, 9; Teğabün, 16; Cuma, 10; A'lâ, 14; Şems, 9; Kehf, 20;

HUSRAN: Nisa, 119; En'am, 31; En'am, 140; Yunus, 45; Hac, 11; Ğafir, 78, 85; En'am, 12; En'am, 20; A'raf, 9, 53; Hud, 21; Mü'minun, 103; Zümer, 15; Şura, 45; Casiye, 27; Rahman, 9; Mutaffifin, 3; Asr, 2; Talak, 9; Bakara, 27, 121; A'raf, 90, 99, 178; Enfal, 37; Tevbe, 69; Yusuf, 14; Nahl, 109; Mü'minun, 34; Ankebut, 52; Zümer, 63; Mücadele, 19; Münafikun, 9; Bakara, 64; Al-i İmran, 3, 149; Maide, 5, 21, 30, 53; A'raf, 23, 92, 149; Yunus, 95; Hud, 47; Zümer, 15; Zümer, 65; Fussilet, 23; Fussilet, 25; Şura, 45; Ahkaf, 18; Naziât, 12; İsrâ, 82; Fatır, 39; Nuh, 21; Hac, 11; Zümer, 15; Nisa, 119; Hud, 22; Neml, 5; Kehf, 103; Enbiya, 70; Hud, 63; Şuara, 181

Felahla İlgili Hadis-i Şerif Kaynakları

- S. Müslim, Salat, 6, 12.
Tirmizi, Daavat 84, Salat 149.
Nesai, Ezan 3, 5.
İbn Mace, Dua 5.
Ebu Davud, Tıb 7.
Müsned, Ahmed b. Hanbel, I/ 162, 257; II/ 168, 169, 173, 188, 441; III/ 127, 492, 496; IV/ 272, 341, 427, 430, 435.
Kurtuluşa Ermek İçin Uyulacak Yol: Kütüb-i Sitte, İ. Canan, c. 2, s. 328-329
Kurtuluş İstenilecek Devir: Kütüb-i Sitte, İ. Canan, c. 17, s. 552

Konu ile İlgili Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar

FELÂH:

1. Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı Hamdi Yazır, Azim Y. c. 1, s. 188-189
2. Hadislerle Kur'an Tefsiri, İbni Kesir, Çağdı Y. c. 2, s. 178-179
3. Tefsir-i Kebir (Mefatihü'l-Gayb), Fahreddin Razi, Akçağ Y. C. 1, s. 468-471
4. Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, Cantaş Y. c. 1, s. 89-90
5. Min Vahyi'l-Kur'an, M. Hüseyin Fadlullah, Akademi Y. c. 1, s. 50
6. Kur'ani Terimler ve Kavramlar Sözlüğü, Mustansır Mir, İnkılab Y. 64-65
7. İslâm Ansiklopedisi, Diyanet Vakfı Y. c. 12, s. 300-301
8. İslâm Ansiklopedisi, Şamil Y. c. 2, s. 163-164
9. Bakara Suresi Yorumu, Haluk Nurbaki, Damla Y.

HÜSRAN:

10. Esenlik Yurdunun Çağrısı, Celalettin Vatandaş, Pınar Y. s. 178-180
11. Kur'an Penceresinden, Mevlüt Güngör, Kur'an Kitaplığı, s. 227-233
12. Kur'an ve Psikoloji, Osman Necati, Fecr Y. s. 244-257

*Ve âhıru da'vânâ eni'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemin:
Dâvâmızın sonu âlemlerin Rabbi Allah'a hamdetmektir.*

*Sûbhanek Allahûmme ve bihamdike ve eşhedû en la ilahe
illa ente vahdeke la Şerike leke ve Estağfiruke ve etûbû ileyk.*

—Derleme— Ebu Abdilmûmin Tekin. bin Muharrem. el-Kayseri

—E-Mail— dayioglu@hotmail.com

—E-Mail— tekin_mihci@hotmail.com

— BELGIQUE — 2003 - 2013 —

<https://www.facebook.com/tekin.mihci>

<https://www.facebook.com/groups/islami.e.Kitap.indir/files/>
<https://www.facebook.com/groups/Tevhid.Selefi.Daveti/files/>
<https://www.facebook.com/groups/129830423826445/files/>
<http://tevhiddersleri.com/>
<http://ebumuaz.blogspot.com/>
<http://www.ehlieser.tr.gg/>
<http://www.islamhouse.com/>
<http://islamqa.info/tr>
<http://tevhidvesunnet.com/>
<http://www.davetulhaq.com/tr/index.php>
<http://www.tevhididavet.com/>
<http://www.tevhidyolcusu.com/>
<http://islamiekitap.blogspot.be/>
<http://ilimehli.blogspot.be/>
<http://www.sahihhadisler.net/>

